

Pään asia

**Päähineitä ja niiden merkityksiä maailmalta
13.6. – 3.9.2006 Varkauden museossa**

Varkauden museon kesän 2006 näyttely on nimeltään **PÄÄN ASIA**, se esittelee erilaisia päähineitä ympäri maailman. Näyttely on Lähetymuseon kiertonäyttely, joka on aikaisemmin ollut esillä Helsingissä ja Oulussa.

Näyttely tutustuttaa meidät eri maiden ja eri kulttuurien rituaaleihin, mutta myös arkisiin tapoihin päähineiden kautta. Esillä on muun muassa afrikkalaisia pääkoristeita, mongolialaisia päähineitä ja muun muassa arvokas thaimaalainen Sitan kruunu, joka liittyy hindulaisten tunnettuun ja rakastettuun Ramana-legendaan

**Jo muinaiset
esi-isämme peittivät päänsä
suojatakseen sen**

Päähineellä ilmennämme mitä moninaisimpia merkityksiä. Usein siihen liittyy myös uskonnollisia merkityksiä. Esitämme suhteemme uskomme kohteeseen joko peittämällä tai paljastamalla pään. Liitämme uskomme symboleita päähineeseen. Joidenkin käsitysten mukaan sielu asuu päässä ja siksi päähineellä on erityisen suuri merkitys.

Mielikuvituksessamme luomme päämme peitteen. Päähineellä kunnioitamme, korostamme ja esi-

tämme, kerromme keitä me olemme; kuulumme tiettyyn kansaan, heimoon, kulttuuriin, uskontoon. Kerromme sillä arvomme, ammatimme, asenteemme, tyylimme, tietoisuutemme, rohkeutemme, mielikuvituksemme - tai vaikenemme kaikesta.

Meille opetetaan milloin on oikein ja kunnioitettavaa kantaa päähineitä, milloin olla ilman. Suomalaisen miehen kuuluu ottaa hattu pois päästä sisään tullessaan, mutta nepalilaisen miehen ei sovi tulla virastoihin tai kokouksiin ilman hattua.

Pään asia on usein pääasia. Kruunu on joko maallisen tai taivaallisen vallan merkki. Sulkahattu on esittänyt eri puolilla maailmaa arvoasemaa, milloin kuningasta, heimopäällikköä tai metsästäjää. Saamme "sulan hattuun", kun teemme jonkin asian hyvin.

**Varkauden museo,
Wredenkatu 5A
78250 VARKAUS**

**Näyttely avoinna:
Ti, To klo 10-16,
ke klo 11-18 ja
su klo 11-17.
Juhannuksena suljettu
Vapaa Pääsy**

**Paiwan-heimon
rituaalipäähine Taiwanilta**

Sitan kruunu Thaimaasta

Työelämän muutoksia työsuojelun näkökulmasta

Suomalaista yhteiskuntaa uhkaa tulevaisuudessa työvoimapula. Työntekijöiden toivotaan jatkavan työelämässä mahdollisimman pitkään, jopa 68 vuoden ikään.

Kuinka tähän haasteeseen voidaan päästä sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla? Mietin asiaa työsuojeluvaltuutetun näkökulmasta. Aloittaessani työsuojeluvaltuutettuna 1990-luvulla työsuojelun katsottiin ensisijaisesti olevan koneiden ja laitteiden kunnosta sekä työntekijöiden fyysisestä turvallisuudesta huolehtimista. Samoihin aikoihin alettiin myös työpaikkojen sisäilmaongelmiin kiinnittää huomiota.

Uhka vai mahdollisuus

Sosiaali- ja terveystoimissa työsuojelu koettiin jonkinlaiseksi kummajaiseksi.

Työsuojelun valvonta nähtiin enemmänkin uhkaksi kuin mahdollisuudeksi. Työpaikkatarkastuksilla ei juurikaan keskusteltu työntekijöiden työssäjaksamisesta tai työyhteisön asioista. Työntekijät kokivat oman työnsä mielekkääksi ja innostavaksi, joten työuupumusta ei juurikaan ilmennyt.

Työsuojeluvaltuutetun vierailut työpaikoilla nähtiin aika vieraksi ja yhteistyön löytymisen työnantajan kanssa oli opettelua puolin ja toisin.

90-luvun puolivälin jälkeen alkoi laman vaikutukset heijastua työyhteisöihin.

Koettiin työmäärien kasvua ja kiirettä. Työn uudet haasteet aiheuttivat ristiriitoja niin työntekijöiden omissa asenteissa kuin työyhteisöissä.

Tyky-toiminta käynnistettiin työntekijöiden ja työyhteisöjen jaksamisen tueksi.

Muutosten vuosikymmen

2000-luku on ollut työsuojelun uudistamisen aikaa.

Uusi työturvallisuuslaki astui voimaan 1.1.2003. Laki määrittelee työsuojeluvastuun ja työntekijöiden velvollisuudet.

Työsuojelun näkökulmasta laki on selkeyttänyt työsuojelun valvontaa.

Työntekijöiden fyysistä turvallisuutta on parannettu ergonomiasta kunnostamalla, asiakasväkivaltaan on varauduttu erilaisin turvajärjestelyin, työnkuormittavuutta on arvioitu työterveyshuollon toimenpitein. Työpaikkatarkastuksilla seurataan työyhteisöjen ilmapiiriä ja työssäjaksamista.

Tosin edelleenkin sisäilma-asioita joudutaan selvittämään.

Työyhteisöillä on omia Tyky-projekteja, jotka rakentuvat työntekijöiden omista lähtökohdista ja tarpeista.

Yhteistyössä työnantajan kanssa on laadittu ohjeet epäasiallisen kohtelun, syrjinnän ja kiusaamisen estämiseksi.

Vaara- ja uhkatekijöiden kartoitus ja ohjeistusten valmistelut ovat käynnistyneet.

Niissä riittääkin työtä ja haastetta sekä työyhteisöille että työsuojeluorganisaatioissa mukana oleville.

Huomisen haasteet

Vaikka monia asioita on saatu kunnostettua on työsuojelussa edelleen suuria haasteita.

Työsuojelu on aina ollut ihmisen suojelua työssä uhkaavilta vaaroilta.

Työelämän muutokset, työntekijän omat vaatimukset hyvin tehdystä työstä, kiire, epävarmuus ja pelot sekä kasvanut työmäärä ovat työntekijöiden arkea.

Työsuojeluvaltuutetun työssä tätä päivää on työntekijöiden henkisen jaksamisen tukeminen.

Millä keinoin työsuojelu voi vastata näihin haasteisiin? Kuinka siis jaksamme työelämässä pidempään? Toivon, että työelämän rakenteissa tapahtuu oikeasuuntaisia muutoksia ja voimme vastata yhteiskunnan haasteeseen jatkaa työraamme.

**Marketta Nyysönen
Työsuojeluvaltuutettu
Perusturva ja terveystoimi**

Passion hurmaa detaljein

BY LEIJONA

Raikas oranssi **Lila** **Sitruunan-keltainen** **Turkoosi**

49€ **49€** **39€** **39€** **49€**

Muodikas ruskea

Valk./hopea **Pinkki/lila**

Kesän Hittituote!

Beige pantamalli

39€ **35€** **35€** **29€**

• AINA EDULLISET HINNAT •

KIHLA - KELLO

• TAULUMÄEN TORIN LAIDASSA •